

Alleen werken

Gezondheidsrisico's kunnen ontstaan door dat een in een hulpbehoevende situatie kan komen en zelf niet meer in staat is om hulp van anderen in te roepen of hulpverlening later start. Om risico's te beperken kunnen verschillende maatregelen worden getroffen, zoals het uitvoeren van een "[RI&E Alleen werken](#)" en op basis daarvan maatregelen nemen.

Wat is de gewenste situatie?

- ✓ Alleen werkers lopen geen gevaar als gevolg van het alleen werken.

Maatregelen

- Inventariseer de risico's van het alleenwerk en neem maatregelen.
- Instrueer alleenwerkers over de risico's van het werk en de maatregelen om veilig te kunnen werken.
- Werk met bij voorkeur met minimaal twee personen.
- Maak afspraken over veiligheidsmaatregelen over alleenwerkers.

Aandachtspunten voor medewerkers

- Begin het werk pas als de gevaren van het werk en maatregelen met jouw leidinggevende zijn besproken.
- Werk volgens de instructies en gemaakte afspraken.
- Zorg dat je weet hoe de communicatievoorzieningen werken.
- Meld bij je leidinggevende als je alleenwerk of geïsoleerd werk gaat doen .
- Zorg dat je weet waar de vluchtwegen en andere BHV middelen zijn.

Toelichting

Alleen werkenden lopen extra risico's bijvoorbeeld ten gevolge van een ongeval of incident:

- Waarbij men in een hulpbehoevende situatie kan komen en zelf niet meer in staat is om hulp van anderen in te roepen.
- Waarbij een machine of installatie in veel gevallen ongecontroleerd in bedrijf kan blijven.
- Als gevolg van blootstelling aan gevaarlijke stoffen. De gevolgen van de blootstelling kunnen aanzienlijk groter zijn gewoonlijk, omdat de hulpverlening later wordt gestart.

Belangrijkste gevaren in tuinzaadbedrijven bij het alleen werken:

- Op hoogte.
- Met elektriciteit.
- Met gevaarlijke stoffen en materialen.
- Met gevaarlijke machines en installaties.
- Met materiaal onder grote druk.

Organisatie en voorbereiding

- Inventariseer vooraf de risico's voor alleen werkenden. Zie bijlage ["RI&E Alleen werken"](#).
- Organiseer werkzaamheden zodanig dat alleen werken zo veel mogelijk voorkomen wordt.
- Zorg dat de werkzaamheden zo georganiseerd worden dat deze ook op een veilige wijze alleen uit te voeren zijn. Denk o.a. aan:
 - Veilige arbeidsmiddelen die gekeurd en goed onderhouden zijn. Zie ook ["Machineveiligheid algemeen"](#).
 - Aantoonbare instructies aan werkenden, bij voorkeur mondeling en schriftelijk.
- Werk in risicosituaties altijd met minimaal twee medewerkers.
- Registreer alleenwerkers, zodat bekend is waar, wanneer (bijvoorbeeld tijdens avond- en nachturen) en wie alleen werken. Dit kan zowel schriftelijk als automatisch (met een elektronische pas), of mondeling bij een nachtportier of beveiligingsmedewerker. De alleenwerker meldt zich aan en af bij een contactpersoon.
- Zorg dat de alleen werkende op de hoogte is van de bedrijfshulpverleningsprocedures en in staat is om bij een calamiteit snel adequate hulp in kan roepen.
- Zorg dat er voorzieningen zijn getroffen zodat er direct en adequaat hulpverlening (door bijvoorbeeld de leidinggevende of een bedrijfshulpverlener) kan worden ingegrepen.
- Zorg dat er directe toegang is, zowel voor externe als interne hulpverleners.
- Bespreek met de alleen werkende dat alle gevaarlijke situaties en (bijna) incidenten die zich voordoen altijd aan de leidinggevende doorgegeven worden.

Vluchtwegen en alarm slaan

- De alleen werkende behoort onder alle omstandigheden via een zo kort mogelijke en afdoend verlichte en bewegwijzerde vluchtweg van de werkplek te kunnen vluchten, zonder dat hij obstakels op zijn weg vindt en zonder gebruikmaking van bijzondere hulpmiddelen.
- Alle noodzakelijke sleutels en/of andere instrumenten bevinden zich onder direct (zichtbaar) handbereik van de alleen werkende.
- De in- en uitgangen van de bedrijfsruimte kunnen zodanig worden afgesloten dat dit binnen het door de organisatie gehanteerde protocol valt en gemakkelijk van binnenuit kunnen worden geopend.
- De alleen werkende moet de mogelijkheid hebben om duidelijk hoor- of zichtbaar alarm te slaan.

- Het is van groot belang dat hij de beschikking heeft over goed werkende communicatieapparatuur.
- Ook zijn er technische maatregelen, zoals telefoons of apparaten met een man-down systeem. Dat soort apparatuur meldt zich bij een meldkamer wanneer de drager op de grond valt of een tijdje zich niet beweegt.
- Alle middelen voor alarmering moeten getest worden in alle alleen werksituaties (voordat de apparatuur in gebruik wordt genomen).
- Een belangrijke rol is weggelegd voor een goed werkende alarmcentrale. Zij moeten er voor zorgen dat de hulpvraag, met alle belangrijke informatie, op de juiste manier bij de hulpverleners komt.

Wanneer er niet alleen gewerkt mag worden.

Alleen werken is niet toegestaan voor:

- Jongeren onder de achttien jaar.
- Personen met gezondheidsrisico's, zoals personen met epilepsie of personen die medicijnen gebruiken die het reactievermogen beïnvloeden (in geval van twijfel voorleggen aan de bedrijfsarts).
- Onvoldoende opgeleide medewerkers / medewerkers die pas in dienst zijn.
- De volgende gevallen:
 - Zonder toestemming of medeweten van je leidinggevende.
 - Zonder dat anderen weten waar je bent.
 - Zonder dat je de gevaren van je werksituatie kent.
 - Zonder regelmatige melding, eventueel telefonisch, bijvoorbeeld elke 2 uur, volgens een vaste aanmeldprocedure.
 - Zonder een goede ontsnappingsroute (beoordeel de route vóórdat de werkzaamheden worden uitgevoerd).

De volgende werkzaamheden mogen nooit alleen worden uitgevoerd:

- Werkzaamheden met grote hoeveelheden zeer reactieve, bijtende, zeer ontvlambare, explosieve of acuut toxische stoffen, sterke zuren en basen;
- Werkzaamheden met open vuur in combinatie met gevaarlijke stoffen;
- Werkzaamheden met risicovolle laboratoriumopstellingen (zoals destillatieopstellingen);
- Werkplaatswerkzaamheden (lassen, snijden, zagen e.d.);
- Werkzaamheden met lasers (klasse 3);
- Werkzaamheden met verstikkende gassen (CO₂, N₂) in een slecht geventileerde ruimte;
- Werkzaamheden met elektriciteit (onder spanning);
- Werkzaamheden in besloten ruimtes;
- Werkzaamheden in vriesruimtes.

Periodiek medisch onderzoek

- Tijdens het PMO kunnen specifieke aspecten met betrekking tot alleen werk worden meegenomen, zoals de aanwezigheid van bepaalde ziektes die extra risico's met zich mee kunnen brengen bij alleen werken, zoals epilepsie of het gebruik van medicijnen die het reactievermogen beïnvloeden.

Voorlichting en instructie

Zorg ervoor dat medewerkers met alleen werk specifiek voorlichting en instructie krijgen over:

- De RI&E alleenwerk.
- De gevaren van het alleen werk.
- Hoe daar mee om te gaan, zoals de procedures voor bedrijfshulpverlening.
- Algemene voorwaarden die gelden.
- Werkafspraken die voor alleen werk gelden.
- Werk dat niet alleen gedaan mag worden.

meer info

- Bijlage [RI&E Alleen werken](#)
- Definities:
 - Alleen werkende: Onder een alleen werkende wordt verstaan: een werknemer die alleen, en dus geïsoleerd, zijn werkzaamheden verricht.
 - Alleen werken: Onder alleen werken wordt verstaan: het geïsoleerd verrichten van werkzaamheden (dus buiten de directe gehoorsafstand en/of het gezichtsveld van andere collega's of leidinggevenden).

gebruikte basis documenten

- Arbeidsinspectie. Brochure 2006 *"Alleen werken in geïsoleerde omstandigheden. Extra bescherming is noodzaak"*.